

UNIUNEA EUROPEANĂ

BUNE PRACTICI ÎN ÎNVĂȚĂMÂNTUL PROFESIONAL ȘI TEHNIC

RAPORT TRIMESTRIAL DE
MONITORIZARE V

IULIE 2023

Asociația pentru
Cooperare și
Dezvoltare
Durabilă

ARDA Oltenia

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

www.poca.ro

Acesta material a fost realizat ca parte a proiectului "Dezvoltarea educației și a transparenței în județul Giurgiu". Proiectul este cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020, axa prioritară 2. Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente, obiectivul specific 2.1. Introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică locală ce optimizează procesele orientate către beneficiari în concordanță cu SCAP.

Cod SIPOCA 1022/MySMIS2014+ 151468

Beneficiar: Asociația pentru Cooperare și Dezvoltare Durabilă

Partener: Asociația Regională pentru Dezvoltare Antreprenorială Oltenia

În colaborare cu Consiliul Județean Giurgiu, în baza Parteneriatului de Dezvoltare Locală

Perioada de implementare: 14 luni (27 iulie 2022 - 27 septembrie 2023)

Valoarea totală a proiectului: 424.561,50 lei din care

Valoarea eligibilă: 353.659,74 lei

Valoare nerambursabilă din bugetul național: 62.410,53 lei

Cofinanțarea beneficiarului și partenerului 8.491,23 lei

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a Uniunii Europene. Întreaga responsabilitate asupra corectitudinii și coerenței informațiilor prezentate revine autorului și organizațiilor partenerere.

Autor: Andreea Gușă

Material realizat cu sprijinul: Radu Nicolae, Rareș Tănase, Florin Dincă

Copertă:

<https://www.canva.com/>

<https://pixabay.com/illustrations/hands-raised-raised-hands-arms-up-1768845/>

Material realizat ca parte a:

Activitatea A3

Instrumente de monitorizare și evaluare independentă a politicilor și strategiilor din educație din județul Giurgiu

Subactivitatea A3.2

Elaborarea de rapoarte trimestriale de monitorizare

Bune practici în învățământul profesional

Introducere/ Context

Asociația pentru Cooperare și Dezvoltare Durabilă (ACDD) în parteneriat cu Asociația Regională pentru Dezvoltare Antreprenorială Oltenia și în colaborare cu Consiliul Județean Giurgiu, în baza Parteneriatului de Dezvoltare Locală implementează proiectul „Dezvoltarea educației și a transparenței în județul Giurgiu”, cod SIPOCA 1022/MySMIS2014+ 151468. Proiectul este cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020, axa prioritară 2. Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente, obiectivul specific 2.1. Introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică locală ce optimizează procesele orientate către beneficiari în concordanță cu SCAP. Obiectivul general al proiectului consta în promovarea dezvoltării sistemului de educație în județul Giurgiu prin dezvoltarea parteneriatului la nivel local, creșterea transparenței, consultării și monitorizării politicilor și strategiilor în domeniu, precum și prin implicarea cetățenilor și organizațiilor acestora în comunitate și în procesul de luare a deciziilor. Obiectivul specific al proiectului este implicarea, prin mecanisme noi de consultare și transparență, a cel puțin 500 de persoane, cetățeni, experți, elevi și organizații neguvernamentale, în procesul de monitorizare și actualizare a strategiei de dezvoltare a educației în județul Giurgiu în următoarele 14 luni.

Proiectul își dorește să atingă o serie de rezultate, în primul rând, un parteneriat pentru dezvoltare locală în județul Giurgiu funcțional prin două grupuri de lucru active pentru capacitate crescută a ONG-urilor și partenerilor sociali de a se implica în formularea și promovarea dezvoltării educației la nivel local. În vederea susținerii acestui demers, vor fi elaborate cinci rapoarte de monitorizare (policy papers) pentru fundamentarea pe date și nevoi actualizate a proiectelor de investiții și altor proiecte în domeniul educației la nivel județean și două documente de politică publică pentru dezvoltarea strategică a educației și transparența procesului de luare a deciziilor în domeniul educației în județul Giurgiu. În al doilea rând, proiectul își propune să obțină tineri, cetățeni și persoane interesate conștientizate civic și consultate în privința priorităților din domeniul dezvoltării educației

la nivel local, iar nu în ultimul rând, personal din ONG-uri și parteneri sociali instruiți în domeniul politicilor publice pentru educație și dezvoltării durabile.

Metodologie

În vederea elaborării prezentului raport de monitorizare a fost realizată activitatea de cercetare documentară (*desk research*) pentru identificarea bunelor practici din învățământul profesional și dual la nivel național și din state membre ale Uniunii Europene cu scopul analizei potențialului de aplicare a unor soluții similare la nivelul județului Giurgiu. Selecția bunelor practici s-a realizat pe baza unor criterii precum: capacitatea de inovare, gradul de recunoaștere a performanțelor obținute, gradul în care respectivele modele de bune practici răspund nevoilor părților interesate (elevi, profesori, reprezentanți ai ISJ și CCD Giurgiu, reprezentanți ai UAT-urilor) care au luat parte la activitățile proiectului. Au fost luate în considerare ca bune practici atât exemple de promovare a învățământului profesional și dual (platforme web, campanii etc.), cât și strategii, planuri de acțiune, programe derulate în anumite unități de învățământ. Exemplele documentate la nivelul statelor membre ale Uniunii Europene au fost selectate pe baza performanțelor din învățământul profesional susținute de date statistice ale Eurostat, precum și sisteme de învățământ profesional care au servit ca inspirație pentru cel românesc sau sunt complementare în abordare. În acest scop au fost analizate rapoartele „Vocational education and training in Europe. Detailed description of VET systems in Europe”, elaborate de CEDEFOP (Centrul European pentru Dezvoltarea Formării Profesionale).

Bune practici naționale identificate

Platforme naționale și locale de informare cu privire la învățământul profesional și dual

Titlu	Platforma "Alege-ți drumul!"
Descriere	<p>Platforma "Alege-ți drumul!" este un portal de informare adresat factorilor interesați de învățământul profesional și dual care funcționează ca un îndrumar, punând la dispoziție informații și resurse necesare unei alegeri informate. Portalul oferă informații despre principalele rute școlare profesionale pe care absolvenții gimnaziului le au la dispoziție: învățământul profesional și dual, precum și informații despre învățământul postliceal. De asemenea cuprinde o hartă interactivă a ofertei educaționale din învățământul profesional la nivel național, defalcat pe județe, un inventar al calificărilor profesionale însoțite de descrieri și un inventar al unităților de învățământ la nivel național care pun la dispoziție programe de învățământ profesional, dual și postliceal. Portalul conține și informații despre proiecte educaționale și noutăți, aceasta din urmă punând la dispoziție informații despre schimbările legislative, termene, metodologii, formulare adresate operatorilor economici interesați de programe de învățământ dual, formulare și noutăți pentru elevii și părinții acestora, potențiali beneficiari ai învățământului profesional. Nu în ultimul rând, portalul include și o secțiune de resurse documentând povești de succes, bune practici și curriculum.</p> <p>Portalul a fost dezvoltat și este administrat de Centrul Național pentru Dezvoltarea Învățământului Profesional și Tehnic.</p>
Sursă	https://www.alegetidrumul.ro/
Resurse suplimentare	https://www.alegetidrumul.ro/publicatii

Titlu	Platforme municipale de promovare și informare cu privire la oferta de învățământ profesional și dual
Descriere	<p>Acestea reprezintă pagini web gestionate de autoritățile publice locale (primării de municipiu, de sector) prin care pun la dispoziție informații generale despre învățământul profesional și dual și detaliază asupra ofertei educaționale din unitatea administrativ teritorială. Accentul este pus pe oferta de învățământ dual și sunt inventariate liceele care derulează programe de învățământ dual, calificările obținute și operatorii economici implicați. De asemenea, website-urile includ informații adresate elevilor precum eligibilitatea, condițiile și calendarul înscrierilor, dar și informații adresate operatorilor economici care doresc să dezvolte un program de învățământ dual, precum beneficiile și informațiile de spre contractele de parteneriat.</p> <p>Câteva exemple de platforme municipale de promovare și informare cu privire la oferta de învățământ profesional și dual pun la dispoziție: Primăria Municipiului București Primăria Sectorului 3 Primăria Municipiului Brașov</p>
Sursă	<p>https://dual.pmb.ro/ https://www.invatamantdualinsector3.ro/ https://invatamantdual.brasovcity.ro/</p>

Centrele de excelență în învățământul profesional dual

Titlu	Centrele de Excelență în Învățământ Profesional Dual
Descriere	<p>Inițiativa creării centrelor de excelență în învățământul profesional dual a apărut odată cu Ordinul de Ministru 3554/2017 privind aprobarea metodologiei de organizare și funcționare a învățământului dual.</p> <p>În Oradea, acest centru s-a dezvoltat cu sprijinul Asociației Firmelor Bihorene, scopului lui fiind: <i>să colaboreze cu liceele tehnice din Oradea și județul Bihor și să facă solicitări de școlarizare pentru firmele membre</i></p>

prin încheierea de Contracte de parteneriat pentru formarea profesională a elevilor prin învățământul dual.

Centrele de excelență funcționează ca hub-uri, rețele de factori interesați (autorități locale, operatori economici și asociații ale acestora, unități de învățământ) menite să faciliteze dialogul între părți și să conceapă programe de învățământ profesional dual care să răspundă concomitent nevoii viitorilor absolvenți de a-și găsi un loc de muncă și ale operatorilor economici în căutare de forță de muncă.

Școala fără șomeri este un inițiator și un promotor al centrelor de excelență în învățământul dual încă de la început, contribuind astfel la înființarea mai multor centre în țară.

Sursă

<https://www.ceipd.ro/>
<https://www.facebook.com/CEIPDOradea/>
<https://www.facebook.com/scoalafarasomeri/>

Campanii de promovare și sprijin pentru învățământului profesional agricol

Titlu	Programul „Creștem prin educație agricolă” și proiectul „Mândru să fiu fermier”
Descriere	<p>Programul „Creștem prin educație agricolă” este finanțat de Romanian-American Foundation (RAF) și derulat de un consorțiu de organizații din care fac parte: Fundația World Vision România, Junior Achievement România, Fundația Civitas pentru Societatea Civilă și Centrul Român de Politici Europene. Fiecare dintre acestea derulează proiecte menite să stimuleze învățământul profesional agricol.</p> <p>Proiectul „Mândru să fiu fermier” a fost derulat de Fundația World Vision România și a avut ca scop transformarea liceelor agricole în hub-uri locale pentru formarea viitorilor fermieri mici și medii. Acesta a fost pilotat în perioada 2015-2017 în 8 licee agricole din România (Miroslava, Huși, Brănești, Slatina, Salonta, Turda, Ciurubrud, Prejmer), iar începând cu</p>

2018, s-a extins cu încă 5 licee (Trușești, Dorna Candrenilor, Sibiu, Târgu Mureș și Geoagiu).

Printre rezultatele raportate se numără:

- 5751 de elevi au învățat despre antreprenoriat în agricultură prin programele Junior Achievement România
- 2580 de elevi și-au pus ideile în practică și au pilotat propriile afaceri
- 276 de idei de afaceri au fost selectate pentru a fi incubate cu ajutorul Junior Achievement România
- 660 de elevi au învățat în vizitele de studiu despre lanțul valoric în agricultură
- 80 de profesori au fost implicați alături de elevi în vizitele de studiu
- 1 program de studiu a fost reintrodus în educația agricolă - din 2017 elevii pot studia Apicultura la Colegiul Agricol „Dimitrie Cantemir” din Huși
- 10000 de elevi de gimnaziu au fost impactați prin organizarea de evenimente la nivelul liceelor implicate
- 3000 de adulți (părinți, profesori și directori de școli gimnaziale) au fost informați despre importanța educației agricole
- 11 filme de prezentare au fost realizate, unul pentru fiecare liceu implicat

Sub umbrela aceluiași consorțiu, Junior Achievement pune la dispoziție proiectul „Agribusiness in school” prin care își propune *formarea viitorilor fermieri și întreprinzători mici și mijlocii din agricultură, prin oferirea de oportunități de învățare din practică și în strânsă cooperare cu comunitatea locală*. Potrivit JA, anual desfășoară concursuri de granturi dedicate liceelor agricole, având 800 de beneficiari, elevi din aceste licee. Prin acest proiect beneficiază de formare și cadrele didactice.

Sursă

<https://educatieagricola.ro/acasa/>

Resurse suplimentare

<https://worldvision.ro/mandrusafiufermier/>

<https://worldvision.ro/ce-facem/dezvoltare-economica-rurala/mandrusa-fiu-fermier/>

<https://www.jaromania.org/proiecte/agribusiness-in-school>

Standarde de calitate și inovație în unitățile de învățământ cu profil profesional și dual

Titlu	Școala Profesională Germană Kronstadt din Brașov
Descriere	Școala Profesională Germană Kronstadt este prima școală profesională în sistem dual din România. Pune la dispoziție programe de pregătire pentru 6 calificări: operatori la mașini unelte cu comandă numerică, electromecanic mașini unelte și instalații industriale, sculer matrițer, operator fabricarea și prelucrarea polimerilor, confecționer articole din piele și înlocuitori, mecanic utilaje și instalații în industrie. Programele sunt derulate împreună cu 15 operatori economici și pun la dispoziție pentru anul 2023-2024, 159 de locuri. Pagina unității de învățământ prezintă informații despre calendarul admiterii, modalitatea de admitere, proiecte etc. Beneficiile elevilor sunt transport și masă pe durata practicii, bursă și prioritate la angajare. Un element de inovație îl constituie transpunerea sistemului de management Kaizen la nivelul activității școlii. Prin acest proiect au beneficiat de instruire cu privire la sistemul de management profesori, tutori, elevi, iar consiliul de administrație s-a bucurat de consultanță în vederea definirii și monitorizării indicatorilor de performanță ¹ .
Sursă	https://www.sgk.ro/

¹ https://www.alegetidrumul.ro/uploads/proiecte_Ghid_de_bune_practici_institutionale.pdf, p.35

Învățământul profesional în țările europene: *Spotlight* Germania, Franța, Finlanda, Olanda, Slovenia

Titlu	Sistemul de învățământ dual german
Descriere	<p>Sistemul de învățământ dual este esența învățământului profesional german ce a stat și la baza implementării sistemului de învățământ dual românesc. Acesta a fost instituit în 1969 prin Legea învățământului profesional/vocațional care a fost amendată recent în 2020. Așa cum a fost preluat și în România, sistemul presupune dezvoltarea competențelor elevilor în sistem dual, competențe teoretice într-o unitate de învățământ și competențe profesionale într-o companie parteneră în funcție de domeniul ales de viitorul absolvent. Programul durează în general 3 ani și absolvirea asigură o calificare de nivel 3 sau 4. Ponderea timpului petrecut în cele două medii de învățare este de 70-30 în favoarea celui practic al companiei. Chiar și așa, componenta teoretică a sistemului este dezvoltată în comun cu educația practică, astfel că ceea ce elevii învață în clasă, pun apoi în aplicare. 50% dintre elevii germani aleg învățământul dual ca alternativă la cel universitar pentru că în acest mod nu dobândesc doar o profesie, ci și o calificare și un loc de muncă după finalizarea studiilor, acest procent echivalează cu jumătate de milion de tineri anual. Aceștia pot să aleagă dintre cele aproximativ 330 de calificări puse la dispoziție în învățământul dual. Programul de formare începe cu alegerea de către elevii a calificării pe care doresc să o urmeze și aplicarea la o companie care o pune la dispoziție. Compania la rândul ei deschide în prealabil locuri pentru formare și selectează aplicațiile. Relația dintre părți este guvernată de un contract de ucenicie ce stabilește timpul de formare, programul, bursa/salariul ucenicului și perioada vacanțelor. Formatul acestui contract este stabilit de cadrul normativ care de asemenea stabilește și abordarea unității de învățământ, denumită școală vocațională. Evaluarea competențelor se face în comun de către un reprezentant al companiei și un profesor de la școala profesională de stat. La examen ia parte și un reprezentant al angajaților din cadrul companiei. Două treimi dintre absolvenți rămân să lucreze în compania care i-a format și prea puțini își schimbă profesia ulterior. În Germania 400 de mii de companii sunt înrolate în sistemul de învățământ dual. Întregul sistem este conceput sub supravegherea autorităților germane. Compania prin departamentele sale și structurile asociative ale salariaților este responsabilă de dezvoltarea</p>

Sursă	<p>programului de ucenicie în acord cu direcțiile stabilite de cadrul normativ. Un rol important în această ecuație îl au camerele de comerț și industrie, acestea exercită un rol de supraveghere asupra companiilor. Tot ele consiliază, instruiesc și evaluează angajații companiilor responsabili de programele de ucenicie. Camerele de comerț și industrie sunt responsabile și de organizarea examenelor și emit certificatul de competențe pentru calificarea obținută de absolvent. Camerele joacă, de asemenea, un rol important în procesul de standardizare, creșterea calității și îmbunătățire continuă a cadrului specific fiecărei calificări. Succesul sistemului de învățământ dual bazat pe ucenicie în companii este dat de rata mică a șomajului în rândul tinerilor din Germania. În 2019, aceasta era de pildă de 3 ori mai mică decât media UE pentru grupa de vârstă 15-24 de ani.</p> <p>https://www.bmbf.de/bmbf/en/education/the-german-vocational-training-system/the-german-vocational-training-system_node.html https://www.cedefop.europa.eu/files/8137_en.pdf</p>
--------------	--

Titlu	Învățământul tehnologic și vocațional francez
Descriere	<p>Sistemul de educație francez a constituit dintotdeauna un model pentru cel românesc. Similar celui autohton, sistemul se bazează pe 3 rute educaționale începând cu vârsta de 15 ani: general, tehnologic și profesional. Învățământul tehnologic presupune o pregătire de 3 ani care asigură o calificare de nivel 4 și acces la bacalaureatul tehnologic. În schimb, cel profesional asigură o calificare de nivel 3 după absolvirea a 2 ani și una de nivel 4 după 3 ani și acces la bacalaureatul profesional. Toate calificările profesionale oferite în programele vocaționale la școală și la clasă pot fi obținute în ucenicie; în acest din urmă caz, cheltuielile pentru formarea practică într-o companie acoperă 60 până la 75% din durata totală a programului. Ponderea cea mai mare din cheltuielile cu aceste sisteme de formare este asigurată de stat prin ministerul educației și complementar de ministerele agriculturii și industriei. Programele de ucenicie incluse în învățământul profesional au durată între 6 luni și 3 ani, iar formarea se face similar sistemului dual german. În 2020, o treime dintre elevii francezi urmau un program de învățământ secundar profesional, anume 629.600 de elevi. Învățământul profesional se bazează pe programe de ucenicie în</p>

companii care asigură și un salariu pentru elevii aflați în formare. La fel ca în România, companiile beneficiază de deduceri fiscale atât de la bugetul de stat, cât și de la bugetele locale. Există și câteva particularități ale învățământului profesional francez. În primul rând, partenerii sociali joacă un rol esențial în reglementarea și finanțarea programelor de învățare pe tot parcursul vieții. Aceștia administrează diferite organisme care finanțează programe de ucenicie și formare profesională pentru companiile mici, precum și sistemul de asigurări de șomaj pentru persoanele aflate în căutarea unui loc de muncă. Apoi, regiunile au autoritate deplină în ceea ce privește formarea profesională (cu excepția uceniciei), consilierea în carieră și coordonarea politicilor de sprijinire a locurilor de muncă. Ele dezvoltă politici de formare adaptate nevoilor lor, definesc și gestionează politici publice teritoriale și își pot elabora strategiile privind învățământul profesional și vocațional în funcție de evoluțiile economice. Companiile, la rândul lor, sunt obligate prin lege să pună la dispoziție angajaților resurse pentru perfecționare ca parte a învățării pe tot parcursul vieții.

Sursă

https://www.cedefop.europa.eu/files/8133_en.pdf
<https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/vet-in-europe/systems/france-u2>

Titlu

Particularitățile învățământului profesional în Finlanda

Descriere

Învățământul profesional începe de la vârsta de 16/17 ani (clasa a 10-a) și este complementar învățământului general liceal, ulterior celui universitar. Absolvenții învățământului profesional liceal obțin o calificare de nivel 4 și pot continua direct cu rute post-secundare sau universitare. Obiectivele naționale în domeniul învățământului profesional sunt stabilite la nivel guvernamental de către ministerul educației, el este cel care are competențe strategice și normative în ceea ce privește învățământul profesional. Tot el acordă autorizațiile furnizorilor pentru derularea programelor de învățământ profesional și stabilește domeniile, limba de predare, limita de cursanți, obligații legate de educația specială etc. Furnizorilor li se pot atribui, de asemenea, sarcini de organizare a educației privind politica muncii. În Finlanda, furnizorii de învățământ profesional pot fi: autoritățile locale, consorțiile municipale, fundații și asociații,

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

companii de stat. Aceștia au libertate de a organiza formarea în domeniile de interes, în funcție de nevoile locale de pe piața muncii și beneficiază de independență cu privire la modul în care se desfășură învățarea (metode, medii, resurse de învățare) câtă vreme respectă liniile generale trasate la nivel guvernamental. Aproximativ 44% dintre elevii care termină școala generală urmează un program de învățământ profesional inițial. Nu doar tinerii pot urma un program de învățământ profesional inițial (IVET), ci și adulții. Aceștia pot alege din 42 de calificări profesionale inițiale de nivel 4, la nivelul următor putând opta pentru alte 64 de calificări și putându-se specializa în cele din urmă în alte 55 (acestea de nivel 5). Admiterea la programul inițial se face pe baza certificatului de absolvire a învățământului de bază (școala generală). *O calificare profesională inițială necesită 180 de puncte de competență (cp) cuprinzând unități profesionale (obligatorii și opționale) și unități comune (comunicare, matematică, științe, cetățenie și abilități pentru viața profesională) incluse în toate programele învățământului profesional. Durata nominală este de 3 ani, în funcție de planul individual de dezvoltare a competențelor personale.*

În ceea ce privește practica sau ucenicia, nu există un număr de ore minim prevăzut de cadrul normativ, ci este stabilit în funcție de planul de dezvoltare a competențelor personale ale cursantului și implementat printr-un acord de ucenicie (contract de muncă pe durată determinată scris) sau un acord de formare. Față de modelul german, în Finlanda contractul nu stabilește un raport de muncă cu firma de formare; cursanții nu primesc salariu, iar angajatorii nu primesc compensații de formare. În schimb, firmele contribuie la dezvoltarea cerințelor naționale de calificare prin intermediul comitetelor sectoriale pentru viața profesională; de asemenea, organizează și planifică pregătirea la locul de muncă și teste de competență, precum și evaluarea testelor. Principala particularitate a învățământului profesional finlandez este probabil centrarea pe nevoile de învățare ale elevului/ cursantului. *Pentru fiecare cursant este elaborat un plan de dezvoltare a competențelor personale. Acesta prezintă și recunoaște abilitățile dobândite anterior de cursant și subliniază orice competențe suplimentare de care are nevoie cursantul și modul în care acestea pot fi dobândite în diferite medii de învățare. Nu există examene finale, odată ce cursanții își încheie cu succes planul de dezvoltare a competențelor personale, ei dobândesc o calificare.*

Sursă

<https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/vet-in-europe/systems/finland-u2>
https://www.cedefop.europa.eu/files/8133_en.pdf

Asociația pentru
Cooperare și
Dezvoltare
Durabilă

ARDA Oltenia

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!

www.poca.ro

Titlu

O abordare distinctă a învățământului profesional: Olanda

Descriere

În Olanda, învățământul secundar începe după vârsta de 12 ani. Acesta este împărțit în învățământ pre-universitar cu durata de până la 6 ani și învățământ profesional care, în linii mari, se împarte în învățământ profesional secundar inferior și superior cu durată de până la 4 ani fiecare. În anul 2020/21, în anul III de învățământ secundar, 52% dintre elevi au urmat programe profesionale secundare inferioare denumite și pre-profesionale. Odată ce au împlinit 16 ani, elevii pot intra în programul de învățământ profesional secundar superior. Majoritatea programelor de școlarizare sunt finanțate de stat și sunt oferite de mari centre regionale de formare multisectoriale (ROC). Școlile profesionale și centrele de formare agricolă oferă, de asemenea, programe de învățământ profesional. Particularitățile programelor de învățământ profesional secundar superior sunt următoarele:

- învățământul profesional secundar superior este împărțit în 4 niveluri cu o durată de la 1 până la 4 ani care conduc la obținerea unei calificări de la 1 la 4. Admiterea studenților la un nivel depinde de diploma obținută în studiile anterioare. Admiterea la programele de nivel 1 este limitată la cursanții fără o calificare prealabilă la nivelul secundar inferior. Este posibilă progresarea de la un nivel la altul până la obținerea calificării de nivel 4 care oferă acces la programe de licență profesionale superioare oferite de universitățile de științe aplicate. 58% dintre cursanții din învățământul profesional sunt înscriși în programe de nivel 4;
- Programele de învățământ profesional sunt disponibile pentru 4 domenii: agricultură, tehnologie, economie și îngrijire (bunăstare);
- Rutele de învățare se împart în: școlară și duală care se diferențiază în funcție de ponderea activității practice (ucenicia). Ruta școlară, apropiată de sistemul românesc tehnologic/ profesional prevede o pondere între 20 și 59% ore de ucenicie în companii, în timp ce ruta duală implică o pondere de cel puțin 60% a activității practice derulate la sediul unui angajator (sistem bazat pe 4 zile la locul de muncă și 1 zi la școală)

Odată aprobate de ministerul educației, școlile - în cooperare cu întreprinderile care oferă învățământ la locul de muncă - elaborează programe de învățământ pe baza profilurilor de calificare. Unitățile de învățământ au un grad relativ ridicat de libertate de a modela oferta de

învățământ profesional deoarece cadrul normativ oferă doar linii directoare la nivel de sistem. De asemenea, unitățile de învățământ primesc o sumă forfetară pentru sarcinile lor. Actualizarea sistemului astfel încât să fie cât mai adaptat nevoilor societății și pieței se face prin investiții în cercetare care stau la baza fundamentării viitoarelor politici educaționale. În ceea ce privește standardele ocupaționale, principala responsabilitate pentru dezvoltarea și actualizarea lor aparține partenerilor sociali și unităților de învățământ reprezentate în comitele sectoriale.

Sursă

<https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/vet-in-europe/systems/netherlands-u2>

Titlu

Slovenia: cea mai mică rată a șomajului în rândul tinerilor sub 25 de ani²

Descriere

Potrivit datelor Eurostat, Slovenia avea în iunie 2023 cea mai mică rată a șomajului în rândul tinerilor sub 25 de ani, anume 5,6% sau 4 persoane la 100.000 de locuitori. Responsabilitățile cu privire la educația și formarea profesională slovenă sunt împărțite între ministerele educației și muncii. Acestea pregătesc legislația în domeniu, stabilesc programele, standardele și calificările și asigură finanțarea. De asemenea, funcționează un institut specializat în formarea profesională care monitorizează și ghidează dezvoltarea învățământului profesional. Tot acesta asigură formare profesorilor implicați în învățământul profesional și funcționează ca liant între ministere și firul ierbii (unități de învățământ și parteneri sociali). Învățământul profesional urmează învățământului general obligatoriu care începe la aproximativ 16 ani. Acesta se împarte în:

- Învățământ profesional tehnic care implică programe de 4 ani care constau în 40% din discipline generale și cel puțin 8 săptămâni de învățare la locul de muncă în cadrul companiei partenere. Acesta se finalizează cu 2 examene generale, unul profesional teoretic și unul practic la finalul cărora cursantul poate accede la învățământul terțiar.
- Învățământ profesional bazat pe un sistem de 3 ani cu 2 rute educaționale: școlar (pondera pregătirii practice fiind de

² <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/17270043/3-01082023-AP-EN.pdf/f3ad4d55-4106-4772-1687-92e4f767abc5>, p.5

aproximativ 20%) și ucenicia (ponderea pregătirii practice este de cel puțin 50% și se desfășoară la sediul unui angajator). După finalizarea celor 3 ani, absolvenții se pot integra pe piața muncii sau pot continua cu încă doi ani din învățământul profesional tehnic.

- Adicional celor două forme de învățământ profesional există și programe scurte de 2 ani pentru calificări mai puțin solicitate

Conform CEDEFOP, în anul școlar 2020-2021, aproape 65% dintre elevi erau înscriși într-o rută a învățământului profesional, două treimi din aceștia urmând un program tehnic. Sistemul de învățământ profesional sloven este unul modular care integrează discipline generale cu module profesionale și practice. Instruirea se face atât în centre/ campusuri de formare, cât și la sediul angajatorilor. Un rol important îl joacă autonomia unităților de învățământ secundar de a adapta curriculum care îl linii generale e trasat de stat. În plus, 20% din curriculum este flexibil nevoilor companiilor locale. Slovenia are și una dintre cele mai scăzute rate ale abandonului timpuriu de la educație și formare din UE. În 2020 procentul NEETS cu vârsta cuprinsă între 18-24 de ani cu studii primare maxime a fost de 4,1%. Motivele stabilite în raportul CEDEFOP sunt: *valoarea în mod tradițional ridicată a educației în societate, disponibilitatea burselor de stat, oportunități de progres în educație și un sistem de îndrumare bine dezvoltat, precum și o rețea bine dezvoltată de furnizori formali de educație pentru adulți.*

Sursă

<https://www.cedefop.europa.eu/en/tools/vet-in-europe/systems/slovenia-u2>

Concluzii

Cercetarea și analiza bunelor practici a scos în evidență o deficiență la nivel național cu privire la coerența politicilor publice în domeniul învățământului profesional. În analiza centrelor de excelență, resursele disponibile au fost fragmentate sau limitate, dovadă că această oportunitate nu a beneficiat de consens pe agenda factorilor politici. Platforma „Alege-ți drumul” pune la dispoziție resurse importante pentru potențialii cursanți din învățământul profesional, mai ales dual, însă nu a putut fi determinată sustenabilitatea demersului după finalizarea proiectului în cadrul căruia a fost implementată. Cele mai multe bune practici au fost identificate în legătură cu învățământul dual și mai puțin cu cel

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

tehnologic care până în prezent nu a beneficiat de o identitate bine definită (specializări teoretice integrate în unitățile de învățământ tehnologic, programe de practică derulate în școală, parteneriate insuficiente pentru practică etc.). Documentarea exemplelor la nivel european pune în lumină tocmai necesitatea de a oferi identitate învățământului profesional școlar. Sistemele precum învățământul dual german sau cel profesional finlandez funcționează cu o largă marjă de flexibilitate și autonomie. Acestea se fundamentează pe un set de standarde stabilite de stat, completate de criterii de calitate și mecanisme de monitorizare, însă curriculum, metodele și resursele rămân la altitudinea partenerilor sociali, fie că este vorba de companii, asociații ale lucrătorilor, camere de comerț, fundații etc. Acesta nu este sigurul sistem funcțional, exemplele Franței sau Sloveniei demonstrând că învățământul profesional poate beneficia de rute diferite de învățare sau un aport mai mare al statului în ghidarea procesului educațional. De asemenea, sistemele hibride care implică și programe vocaționale și pre-profesionale timpurii, precum este cazul Olandei, pot constitui un alt model de lucru. Indiferent de gradul de implicare a instituțiilor de la nivel central, forma de susținere financiară, învățământul profesional în exemplele analizate pun accentul pe parteneriatul cu angajatorii și adaptarea permanentă la nevoile pieței muncii ca bază a învățământului profesional.

Asociația pentru
Cooperare și
Dezvoltare
Durabilă

ARDA Oltenia

*Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!*

www.poca.ro

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin
Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020!
Titlul proiectului: „Dezvoltarea educației și a transparenței în județul
Giurgiu”

Codul proiectului: SIPOCA 1022/MySMIS2014+ 151468

Denumirea beneficiarului: Asociația pentru Cooperare și Dezvoltare Durabilă

Data publicării: iulie 2023

Conținutul acestui material nu reprezintă în mod obligatoriu poziția oficială a
Uniunii Europene sau a Guvernului României

Material distribuit gratuit